

Yttrande över Agenda 2030 och Sverige. Världens utmaning – världens möjlighet (SOU 2019:13)

M2019/00661/S

Sammanfattning

Skolverket ställer sig i stort sett bakom Agenda 2030-delegationens förslag i betänkandet Agenda 2030 och Sverige. Världens utmaning – världens möjlighet (SOU 2019:13). I remissyttrandet har myndigheten valt att kommentera de delar som berör Skolverket som myndighet i kapitel 7 samt de delar som mer specifikt berör skolväsendet och myndighetens arbete, dvs. de förslag som presenteras i kapitel 8.3 (Stärk barns och ungas kunskap om Agenda 2030). När det gäller kapitel 7 tillstyrker Skolverket vissa av delegationens förslag om stärkta förutsättningar för staten men förslår en delvis annan inriktning för myndighetsstyrningen.

Skolverket tillstyrker förslaget om att ta fram förslag till kompetenshöjande och stödjande åtgärder som gäller lärande för hållbar utveckling. Skolverket reserverar sig dock för den snäva tidsramen för framtagandet av förslag med hänvisning till att arbetet ska ske i samråd med lämpliga aktörer inom området.

Det andra förslaget handlar om uppföljning av hur utbildning i hållbar utveckling tillämpas i skolväsendet. Här avstyrker Skolverket förslaget om ett särskilt uppdrag till myndigheten om att följa utvecklingen av hur undervisningen om hållbar utveckling bedrivs i skolorna för att bedöma om ytterligare åtgärder behöver vidtas. Anledningen är att Skolverket redan tidigare kartlagt de insatser som genomförs inom området i en kunskapsöversikt.

Bakgrund

Skolväsendet berörs i olika delar av de 17 globala hållbarhetsmål som redovisas i Agenda 2030. Skolverket har också, likt övriga myndigheter varit delaktig i processen med att ta fram de förslag som nu presenteras i Agenda 2030-delegationens betänkande. Arbetet har skett via deltagande i olika typer av forum som arrangerats av 2030-delegationen under arbetets gång. Vidare har Skolverket deltagit i den policygrupp som utarbetat ett förslag till nationell handlingsplan för genomförandet av lärande för hållbar utveckling inom ramen för arbetet med GAP (Global Action Plan for Education for Sustainable Development). Detta arbete, som initierats av

UNESCO, är en fortsättning på FN:s dekad för lärande för hållbar utveckling som påbörjades 2005 och avslutades 2015.

Arbetet med den nationella handlingsplanen har letts av SWEDESD vid Uppsala Universitet och den överlämnades till regeringen våren 2017. Den nationella handlingsplanen berör i huvudsak delmål 4 God utbildning för alla och mer specifikt mål 4.7 som går ut på att säkerställa att alla studerande får de kunskaper och färdigheter som behövs för att främja en hållbar utveckling. Policygruppens förslag har sedan lämnats vidare till Agenda 2030-delegationen och integrerats i arbetet med det slutgiltiga betänkandet.

Kapitel 7 Stärkta förutsättningar för staten (7.1–7.4 samt 7.6)

Skolverket avstyrker förslagen i avsnitt 7.1 och 7.2. om att föra in genomförandet av Agenda 2030 i det förvaltningspolitiska målet och arbetet med hållbar utveckling i myndighetsförordningen. Skolverket tillstyrker därutöver förslagen i avsnitt 7.3, 7.4 och 7.6.

När det gäller förslagen i avsnitt 7.1 och 7.2 ser dock Skolverket ändå att det är en fördel att de på ett enkelt sätt träffar alla myndigheter. Skolverket bedömer också att det förvaltningspolitiska målet och myndighetsförordningen kan ge styrningen av arbetet med Agenda 2030 viss tyngd. Samtidigt hanterar inte förslagen den grundläggande utmaningen med att agendans mål och delmål berör myndigheter i olika utsträckning och också delvis överlappar myndigheternas befintliga uppdrag på olika sätt. Skolverket bedömer därför att förslagen inte är det effektivaste sättet att styra och samordna statsförvaltningens arbete med Agenda 2030 och att förslagen, på grund av deras vaga karaktär antingen riskerar att bli verkningslösa eller leda till onödigt merarbete för myndigheterna.

Skolverket föreslår istället att regeringen lägger vikt vid att tydliggöra förväntningarna på berörda myndigheter i styrningen av deras arbete med Agenda 2030. Det kan handla om att regeringen ungefärligt anger vilka delar av agendan som särskilt ska integreras i respektive myndigheters ordinarie arbete, på vilket sätt eller med vilken ambitionsnivå. Det är dock viktigt att detta kan ske utan att resultera i en alltför detaljerad styrning, så att myndigheternas kompetens fortsatt kan nyttjas för ett effektivare genomförande av agendan. Styrningen bör i första hand ske genom respektive myndighets instruktion, då detta är det primära och långsiktiga styrdocumentet. Ett möjligt komplement skulle kunna vara att regeringen tydliggör inriktningen för arbetet i ett beslut som träffar ett antal myndigheter inom ett sakområde, exempelvis genom att besluta om sektorsspecifika strategier för arbete med Agenda 2030. Om regeringen trots allt väljer att följa utredningens förslag så bör respektive myndighet få en tydlig signal om att det är en prioriterad uppgift att

själva konkretisera ambitionen bakom Agenda 2030 på ett för myndigheten relevant sätt.

Avsnitt 7.5 Hållbar upphandling i staten

Skolverket tillstyrker utredningens förslag att ta fram en särskild förordning om hållbarhetskrav vid statliga myndigheters offentliga upphandling.

Skolverket delar utredningens uppfattning att myndigheters förmåga att ställa hållbarhetskrav vid offentliga upphandlingar är ett betydelsefullt sätt att påverka en hållbar utveckling i rätt riktning, samt att det är statliga myndigheters uppgift att gå före och visa vägen.

Avsnitt 8.3 Stärk barns och ungas kunskap om Agenda 2030

Skolverket tillstyrker utredningens förslag enligt den första strecksatsen, dvs. att ta fram förslag för kompetenshöjande och stödjande åtgärder som gäller lärande för hållbar utveckling. Utredningen föreslår att uppdraget bör rapporteras till regeringen senast vid utgången av 2019. Eftersom förslaget ska tas fram i samråd med lämpliga aktörer, ser vi det som mer realistiskt att redovisningen sker under första halvåret 2020 för att säkerställa kvalitén i samrådsförandet. Det finns en bred flora av myndigheter och organisationer som är aktiva med kvalificerade stödjande och kompetenshöjande aktiviteter inom området.

Skolverket anser inte att det finns ett behov av ett särskilt uppdrag till myndigheten om att följa utvecklingen av hur undervisningen om hållbar utveckling bedrivs i skolorna för att bedöma om ytterligare åtgärder behöver vidtas och avstyrker därför utredningens förslag. Skolverket har tidigare tagit fram en kunskapsöversikt över arbetet med lärande för hållbar utveckling i skolväsendet¹. Där gör Skolverket bedömningen att det inte föreligger ett tydligt behov av en uppföljning från myndigheten för att komplettera eller bidra till den befintliga kunskapen kring behov och förutsättningar i verksamheterna. Skolverket konstaterade även att insamlandet av information i frågan bör uppmärksammas och hanteras inom ramen för Skolverkets systematiska och fortlöpande arbete med att se över styrdokument respektive nationella skolutvecklingsinsatser.

I Skolverkets kunskapsöversikt konstaterades vidare att det som kanske främst saknas är specifik kunskap om hur den faktiska undervisningen i skolväsendet ser ut när det gäller lärande för hållbar utveckling. Om Skolinspektionen får ett granskande uppdrag i enlighet med utredningens förslag är det naturligt att Skolverket som samverkande myndighet bidrar med kunskap och information i planering och genomförande av ett sådant uppdrag.

---

¹ Kunskapsöversikt över arbetet med lärande för hållbar utveckling i skolväsendet (dnr 5.1.3-2018:947)

Avsnitt 15.1 Att kommunicera och tillgängliggöra information om Agenda 2030

Skolverket tillstyrker delegationens bedömning att de statliga myndigheterna bör kommunicera och tillgängliggöra hur den egna verksamheten bidrar till genomförandet av Agenda 2030.

Däremot behöver inga separata uppdrag ges till Skolverket då detta redan ingår i vårt grunduppdrag. Likaså är det av vikt att Skolverket fokuserar på att kommunicera innehållet i Agenda 2030 samt kopplingen till de nationella miljömålen snarare än att fokusera på Agenda 2030 som varumärke. Myndigheten har redan en utmaning i att kommunicera många olika budskap som konkurrerar med varandra.

Skolmyndigheterna bör samarbeta med varandra för att hitta gemensamma budskap. Skolverket ser också anledning till att även samarbeta med andra centrala myndigheter för att ge huvudmän och personal i skolväsendet ökad kännedom om såväl de nationella miljömålen som de globala hållbarhetsmålen. Syftet är att förbättra förutsättningarna för att utbildning för hållbar utveckling med dess tre dimensioner (ekonomisk, social och ekologisk) kan ingå i undervisningen.

Avsnitt 15.3 Fördjupad analys om digital plattform

Skolverket ställer sig positiv till delegationens bedömning att inte fokusera på en nationell digital kommunikationsplattform då målgrupperna generellt anser att kanaler och utarbetade nätverk som redan existerar och används ger bäst effekt att kommunicera genom.

På Skolverkets vägnar

Peter Fredriksson
Generaldirektör

Per-Olov Ottosson
Undervisningsråd

I ärendets slutliga handläggning har rättschefen Ulrika Jonasson, enhetschefen Ann-Christin Hartman och undervisningsrådet Per-Olov Ottosson (föredragande) deltagit.